Euroopan parlamentti
2024-2029

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P10_TA(2026)0184

Oikeusvaltio, perusoikeudet ja EU:n varojen väärinkäyttö Slovakiassa: EU:n toimien tarve

Euroopan parlamentin päätöslauselma 20. toukokuuta 2026 oikeusvaltiosta, perusoikeuksista ja EU:n varojen väärinkäytöstä Slovakiassa: EU:n toimien tarve (2026/2607(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) ja erityisesti sen 2 ja 4 artiklan, 4 artiklan 3 kohdan ja 5, 6, 9 ja 10 artiklan sekä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) ja erityisesti sen 20 artiklan,

– ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan, jäljempänä ’perusoikeuskirja’,

– ottaa huomioon Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja sen pöytäkirjat sekä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen Slovakiaa koskevat tuomiot,

– ottaa huomioon ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen,

– ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien ja Euroopan neuvoston kansainväliset ihmisoikeussopimukset,

– ottaa huomioon unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta 23. lokakuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1937[1] (väärinkäytösten paljastajia koskeva direktiivi),

– ottaa huomioon yleisestä ehdollisuusjärjestelmästä unionin talousarvion suojaamiseksi 16. joulukuuta 2020 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2020/2092[2] (oikeusvaltioperiaatetta koskevasta ehdollisuudesta annettu asetus),

---

1 EUVL L 305, 26.11.2019, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1937/oj.

2 EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.

– ottaa huomioon Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä 24. kesäkuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1060[3] (yhteisiä säännöksiä koskeva asetus),

– ottaa huomioon 19. huhtikuuta 2018 antamansa päätöslauselman tutkivien journalistien suojelusta Euroopassa: slovakialaisen toimittajan Ján Kuciakin ja Martina Kušnírován tapaus[4],

– ottaa huomioon 28. maaliskuuta 2019 antamansa päätöslauselman oikeusvaltioperiaatteen ja korruption torjunnan tilanteesta EU:ssa ja erityisesti Maltassa ja Slovakiassa[5],

– ottaa huomioon 20. lokakuuta 2022 antamansa päätöslauselman hlbtiq+-henkilöihin kohdistuvien viharikosten lisääntymisestä kaikkialla Euroopassa hiljattain Slovakiassa tapahtuneen homofobisen murhan valossa[6],

– ottaa huomioon 17. tammikuuta 2024 antamansa päätöslauselman keskeisten korruptiontorjuntarakenteiden kaavaillusta purkamisesta Slovakiassa ja sen vaikutuksista oikeusvaltioon[7],

– ottaa huomioon raporttinsa talousarvion valvontavaliokunnan Slovakiaan 26.-28. toukokuuta 2025 ja kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan demokratiaa, oikeusvaltiota ja perusoikeuksia käsittelevän seurantaryhmän (DRFMG) Bratislavaan, Slovakiaan 1.–3. kesäkuuta 2025 tekemistä virkamatkoista,

– ottaa huomioon komission vuotuisten oikeusvaltiokertomusten Slovakiaa käsittelevät luvut,

– ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeusviraston raportit, kyselyt ja lausunnot,

– ottaa huomioon journalismin suojelua ja toimittajien turvallisuutta edistävän Euroopan neuvoston foorumin ja sen vuosikertomuksen 2025,

---

3 EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj.
4 EUVL C 390, 18.11.2019, s. 111.
5 EUVL C 108, 26.3.2021, s. 107.
6 EUVL C 149, 28.4.2023, s. 22.
7 EUVL C, C/2024/5712, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5712/oj.

– ottaa huomioon 30. huhtikuuta 2014 annetun Euroopan neuvoston ministerikomitean julistuksen journalismin suojelusta sekä toimittajien ja muiden media-alan toimijoiden turvallisuudesta,

– ottaa huomioon Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestöön kuuluvien valtioiden sitoumukset, jotka koskevat tiedotusvälineiden vapautta, sananvapautta ja vapaata tiedonkulkua,

– ottaa huomioon Slovakian tasavallan tuomarineuvoston 20. marraskuuta 2024 antaman päätöslauselman nro 464/2024, jossa ilmaistiin huoli ”lainsäädännön väärinkäyttöä” koskevasta rikoksesta ja suositellaan sen kumoamista tai muuttamista, jotta voidaan varmistaa vahvemmat takeet oikeuslaitoksen riippumattomuudesta,

– ottaa huomioon Kansainvälisen lakimieskomission 14. helmikuuta 2025 antaman julkilausuman, jossa tuotiin esiin huoli toimeenpanovallan ilmeisestä puuttumisesta Slovakian tasavallan tuomarineuvoston työhön ja korostettiin tarvetta turvata tuomarineuvostojen riippumattomuus parlamentaarisesta ja toimeenpanovallan vaikutusvallasta,

– ottaa huomioon 56 kansalaisjärjestön allekirjoittaman, 16. lokakuuta 2025 päivätyn yhteisen avoimen kirjeen, jossa ilmaistiin syvä huoli Slovakiassa äskettäin hyväksytyistä perustuslain muutoksista ja kehotettiin EU:ta ryhtymään kiireellisiin toimiin,

– ottaa huomioon Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) 28. marraskuuta 2025 komissiolle lähettämän kirjeen, jossa tuotiin esiin huoli siitä, että ehdotetut muutokset väärinkäytösten paljastajien suojelua koskevaan lainsäädäntöön Slovakiassa saattavat olla ristiriidassa oikeusvaltion periaatteiden kanssa, rajoittaa tiettyjen väärinkäytösten paljastajien ryhmien suojelua, olla sovellettavissa takautuvasti vireillä oleviin tapauksiin ja vaikuttaa kielteisesti EU:n taloudellisten etujen suojaamiseen,

– ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan 27. tammikuuta 2026 järjestämän julkisen kuulemisen EU:n taloudellisten etujen suojaamisesta Slovakiassa,

– ottaa huomioon vuoden 2025 korruptioindeksin, jossa Slovakia sai 48 pistettä sadasta ja sijoittui maailmanlaajuisesti 61. sijalle,

– ottaa huomioon Euroopan tasa-arvoinstituutin vuoden 2025 tasa-arvoindeksin, jossa Slovakia sai 57,2 pistettä sadasta ja sijoittui EU:ssa 20. sijalle, mikä osoittaa, että se on edistynyt ajan mittaan mutta suoriutuu edelleen EU:n keskiarvoa huonommin,

– ottaa huomioon 11. helmikuuta 2026 annetut neuvoston ja komission julkilausumat oikeusvaltiosta, perusoikeuksista ja EU:n varojen väärinkäytöstä Slovakiassa: EU:n toimien tarve,

– ottaa huomioon 29. huhtikuuta 2026 antamansa päätöslauselman, joka sisältää huomautuksia, jotka ovat erottamaton osa päätöksiä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024, pääluokka III – Komissio ja toimeenpanovirastot sekä yhdeksäs, kymmenes ja yhdestoista Euroopan kehitysrahasto[8],

– ottaa huomioon työjärjestyksen 136 artiklan 2 kohdan,

A. toteaa, että unionin perustana olevat arvot ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, demokratia, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina, ja että nämä arvot vahvistetaan SEU 2 artiklassa ja ne sisältyvät perusoikeuskirjaan ja kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin; ottaa huomioon, että nämä ovat kaikille jäsenvaltioille yhteisiä arvoja, joita unionin ja kunkin yksittäisen jäsenvaltion olisi kunnioitettava ja edistettävä aktiivisesti ja johdonmukaisesti kaikissa toimintapolitiikoissaan sekä unionissa että sen ulkopuolella; toteaa, että jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että SEU 2 artiklassa vahvistettujen arvojen suojelussa ei tapahdu taantumista; toteaa, että näiden arvojen heikentäminen voi murentaa EU:ssa asuvien ihmisten oikeuksia ja vapauksia;

B. ottaa huomioon, että SEU 6 artiklan 3 kohdassa vahvistetaan, että ”ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä eurooppalaisessa yleissopimuksessa taatut ja jäsenvaltioiden yhteisestä valtiosääntöperinteestä johtuvat perusoikeudet ovat yleisinä periaatteina osa unionin oikeutta”;

C. ottaa huomioon, että EU:n toiminta perustuu jäsenvaltioiden keskinäiseen luottamukseen, joka pohjautuu oletukseen, että ne vaalivat demokratiaa, oikeusvaltioperiaatetta ja perusoikeuksia, sellaisina kuin ne on taattu Euroopan ihmisoikeussopimuksessa ja perusoikeuskirjassa;

D. ottaa huomioon, että demokratiaa, oikeusvaltiota ja perusoikeuksia käsittelevän seurantaryhmän tiedonhankintamatkalla Slovakiaan 1.–3. kesäkuuta 2025 nousi esiin vakava huoli korruptiontorjuntatoimia heikentävistä rikoslainsäädännön uudistuksista, vanhentumisaikojen lyhentämisestä ja nopeutettujen menettelyjen käytöstä ilman asianmukaista kuulemista; ottaa huomioon, että tiedonhankintamatkalla tuli esiin myös riskejä, jotka liittyvät syyttäjän harkintavaltaan, kattavan korruptiontorjuntastrategian puuttumiseen, oikeuslaitokseen, tiedotusvälineisiin ja kansalaisyhteiskuntaan kohdistuvaan kasvavaan paineeseen, tiedotusvälineiden vapauden heikkenemiseen ja ehdotuksiin, joissa kyseenalaistetaan unionin oikeuden ensisijaisuus; ottaa huomioon, että merkille pantiin erityisesti, että korruption torjunta ei ole enää hallituksen painopiste ja että korruptiosyytteitä nostetaan

---

8 Hyväksytyt tekstit, P10_TA(2026)0125.

vähemmän, mikä ei johdu korruption vähenemisestä vaan lainvalvonnan vähenemisestä, ja että pääministerin aiempaan hallitukseen liittyvien tapausten lisäksi mitään merkittäviä uusia tapauksia ei aiota käsitellä; ottaa huomioon, että väitteiden mukaan lainsäädännön uudistuksista on hyötynyt arviolta 1 324 tuomittua, joista 446 on vapautettu varhaisessa vaiheessa ja joista monilla on poliittisia yhteyksiä;

E. ottaa huomioon, että talousarvion valvontavaliokunnan virkamatkalla Slovakiaan 26.-28. toukokuuta 2025 nousi esiin vakava huoli valvonta- ja tarkastusjärjestelmien toiminnasta, EU:n varojen hallinnoinnista ja laajemmasta oikeusvaltioympäristöstä; ottaa huomioon, että virkamatka tehtiin kireässä poliittisessa ilmapiirissä, sillä sen jäseniä vastaan hyökättiin julkisesti ja sen aikana paljastui vakavia huolenaiheita, jotka liittyivät avoimuuteen, viranomaisten ja sidosryhmien antamiin ristiriitaisiin tietoihin sekä kansalaisyhteiskunnan ja tutkivien journalistien kannalta vihamieliseen toimintaympäristöön; ottaa huomioon, että virkamatkalla tuli esiin myös EU:n varojen hallinnointiin liittyviä riskejä, mukaan lukien valvontamekanismien rakenteelliset heikkoudet, riittämättömät suojatoimet petoksia vastaan ja tutkintavalmiuksien väheneminen erityissyyttäjänviraston lakkauttamisen ja rikoslain uudistuksen jälkeen, mikä on johtanut hälyttäviin alustaviin tilastoihin, joiden mukaan vuoden 2025 ensimmäisinä kuukausina nostettiin väitteiden mukaan vain kaksi syytettä samankaltaisista rikoksista kuin ne, joita erityissyyttäjänvirasto oli aiemmin tutkinut; ottaa huomioon, että erityissyyttäjänvirasto tutki aiemmin vuosittain 120–150 syytettä; ottaa huomioon, että virkamatkalla tuli ilmi myös puutteita haavoittuvassa asemassa oleville yhteisöille, erityisesti romaniyhteisöille, tarkoitettujen EU:n varojen tehokkaassa käytössä;

F. ottaa huomioon, että 26. syyskuuta 2025 hyväksytyllä Slovakian perustuslain muutoksella täydennettiin sen 7 §:ää kansallista identiteettiä koskevilla uusilla säännöksillä, joiden avulla Slovakian viranomaiset, myös tuomioistuimet, voivat arvioida, sovelletaanko Slovakiassa unionin oikeutta, mukaan lukien Euroopan unionin tuomioistuimen tuomiot, ja missä määrin; ottaa huomioon, että Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutettu, Venetsian komissio ja YK:n ihmisoikeuskomitea ovat ilmaisseet huolensa muutoksesta; ottaa huomioon, että komissio päätti 21. marraskuuta 2025 aloittaa rikkomusmenettelyn lähettämällä Slovakialle virallisen ilmoituksen, koska se on rikkonut unionin oikeuden perusperiaatteita, erityisesti unionin oikeuden ensisijaisuuden, itsenäisyyden, vaikuttavuuden ja yhdenmukaisen soveltamisen periaatteita;

G. ottaa huomioon, että oikeusjärjestelmän tehokkuuteen liittyy edelleen haasteita erityisesti hallinto-oikeudellisissa asioissa; ottaa huomioon, että komissio suositti vuoden 2025 oikeusvaltiokertomuksessaan, että Slovakia toteuttaa toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että tuomarineuvoston jäsenten, etenkin niiden,

jotka eivät ole tuomareiden valitsemia, riippumattomuudesta on riittävät takeet erottamistapauksessa, ottaen huomioon tuomarineuvostojen riippumattomuutta koskevat eurooppalaiset vaatimukset, ja varmistaa, että käytössä on riittävät suojatoimet ja että niitä noudatetaan asianmukaisesti, kun arvioidaan tuomareiden rikosoikeudellista vastuuta ”lainsäädännön väärinkäyttöä” koskevasta rikoksesta heidän oikeudellisten päätöstensä vuoksi;

H. ottaa huomioon, että komissio suositti vuoden 2025 oikeusvaltiokertomuksessaan, että Slovakia esittää ehdotuksia lobbauksen sääntelemiseksi, vahvistaa varallisuusilmoitusten ja niiden oikeellisuuden todentamisen järjestelmää ja jatkaa meneillään olevia toimia eturistiriitoja koskevien sääntöjen uudistamiseksi sekä varmistaa tehokkaat, riippumattomat tutkinta- ja syytetoimet korkean tason korruptiotapauksissa, jotta niistä saadaan vakuuttavia tuloksia, esimerkiksi suojaamalla niitä aiheettomalta puuttumiselta ja rajoittamalla valtakunnansyyttäjän valtuuksia kumota tutkinnan lopullisia tuloksia ja syyttäjän lopullisia päätöksiä;

I. ottaa huomioon, että komissio hyväksyi 8. toukokuuta 2025 Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) suosituksen perusteella täytäntöönpanopäätöksen elpymis- ja palautumistukivälineestä myönnettävän tuen vähentämisestä eturistiriitatapauksissa asetuksen (EU) 2021/241 22 artiklan 5 kohdan ja Slovakian rahoitussopimuksen 19 artiklan 1 kohdan ja 2 kohdan a alakohdan mukaisesti (C(2025)0294);

J. ottaa huomioon, että lahjonnan vastainen valtioiden ryhmä (GRECO) hyväksyi 6. kesäkuuta 2025 Slovakian tasavaltaa koskevan erillisen kertomuksen, jossa se käsitteli useita suosituksia, jotka perustuivat havaintoihin nopeutetun lainsäädäntömenettelyn käytöstä, vanhentumisaikojen lyhentämisestä, rikosoikeudellisten tuomioiden lyhentämisestä, syyttäjälaitokseen ja poliisivoimiin vaikuttavista institutionaalisista uudistuksista sekä lainsäädännön väärinkäyttöä koskevan rikoksen soveltamisesta; ottaa huomioon, että Venetsian komissio ja Euroopan neuvoston ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen pääosasto totesivat 6. ja 7. maaliskuuta 2026, että lainsäädännön väärinkäyttöä koskeva rikos herättää huolta, koska se saattaa heikentää oikeuslaitoksen riippumattomuutta, ja palauttivat mieliin, että ensisijaisena oikeussuojakeinona olisi oltava tavanomainen muutoksenhaku;

K. ottaa huomioon, että komissio suositti vuoden 2025 oikeusvaltiokertomuksessaan, että Slovakia vahvistaa sääntöjä ja mekanismeja, joilla palautetaan julkisen palvelun median hallinnollinen ja toimituksellinen riippumattomuus ja vahvistetaan sitä, ottaen huomioon julkisen palvelun mediaa koskevat eurooppalaiset vaatimukset, ja edistää prosessia, jolla otetaan käyttöön lainsäädännöllisiä ja muita takeita toimittajien fyysisen turvallisuuden ja työympäristön parantamiseksi, myös uudistamalla kunnianloukkausta koskevaa lakia, ottaen huomioon toimittajien

suojelua koskevat eurooppalaiset vaatimukset; ottaa huomioon, että Slovakian hallitus ja parlamentti nimittivät Slovakian televisio- ja radiotoiminnan hallintoneuvoston (STVR) vuonna 2025 ja että se koostuu yksinomaan hallitsevan koalition jäsenistä, mikä näkyy pääjohtajan valinnassa ja STVR:n henkilöstöön kohdistuvassa huomattavassa paineessa toimituksellisen sisällön osalta;

L. ottaa huomioon, että Slovakian perustuslakituomioistuin päätti 11. helmikuuta 2026 pyytää Euroopan unionin tuomioistuimelta ennakkoratkaisua (C-107/26) Slovakian televisio- ja radiolain yhteensopivuudesta eurooppalaisen medianvapaussäädöksen[9] kanssa;

M. ottaa huomioon, että poliitikkojen toimittajiin, kansalaisyhteiskuntaan ja haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin kohdistamat aiemmat julkiset hyökkäykset Slovakiassa ovat tietyssä mielessä normalisoineet vihapuheen ja että tässä ilmapiirissä on tehty vakavia väkivaltarikoksia, mukaan lukien Ján Kuciakin ja Martina Kušnírován murha; ottaa huomioon, että Ján Kuciakin ja Martina Kušnírován murha on yksi monimutkaisimmista parhaillaan tutkittavina olevista tapauksista; ottaa huomioon, että erityissyyttäjänvirasto valvoi tätä tapausta, joka kuuluu nyt yleisen syyttäjän toimivaltaan;

N. ottaa huomioon, että komissio suositti vuoden 2025 oikeusvaltiokertomuksessaan, että Slovakia varmistaa tehokkaat julkiset kuulemiset lainsäädäntöprosessissa ja sidosryhmien osallistamisen lainsäädäntöprosessiin esimerkiksi puuttumalla nopeutetun menettelyn toistuvaan käyttöön; ottaa huomioon, että 20 prosenttia Slovakian parlamentin hyväksymistä laeista käsiteltiin ja hyväksyttiin nopeutetussa lainsäädäntömenettelyssä vuonna 2025;

O. ottaa huomioon, että Slovakian parlamentti muutti 12. joulukuuta 2025 väärinkäytösten paljastajien suojelua koskevaa lainsäädäntöä nopeutetulla menettelyllä; ottaa huomioon, että Slovakian perustuslakituomioistuin keskeytti näiden muutosten oikeusvaikutuksen 17. joulukuuta 2025; ottaa huomioon, että komissio päätti 30. tammikuuta 2026 aloittaa rikkomusmenettelyn lähettämällä Slovakialle virallisen ilmoituksen, koska se on rikkonut väärinkäytösten paljastajien suojelua koskevia unionin sääntöjä;

P. ottaa huomioon, että Slovakian parlamentti muutti 16. huhtikuuta 2025 voittoa tavoittelemattomia järjestöjä koskevaa lainsäädäntöä; ottaa huomioon, että Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutettu ja Venetsian komissio ovat ilmaisseet huolensa muutoksen yhteensopivuudesta Euroopan ihmisoikeussopimuksen kanssa; ottaa

---

[9] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1083, annettu 11. huhtikuuta 2024, mediapalvelujen yhteisestä kehyksestä sisämarkkinoilla ja direktiivin 2010/13/EU muuttamisesta (eurooppalainen medianvapaussäädös) (EUVL L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

huomioon, että kansalaisjärjestöihin on kohdistettu mustamaalauskampanjoita ja niitä on uhkailtu ja peloteltu[10]; ottaa huomioon, että perustuslakituomioistuin totesi 17. joulukuuta 2025, että muutos ei ole Slovakian perustuslain eikä Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukainen; ottaa huomioon, että tästä ratkaisusta huolimatta Slovakian viranomaiset ottivat käyttöön vaihtoehtoisia toimenpiteitä, joilla lisättiin kansalaisjärjestöihin kohdistuvaa hallinnollista valvontaa, ja muuttivat avoimuussääntöjä, mikä herättää huolta kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksiin kohdistuvasta jatkuvasta paineesta;

Q. ottaa huomioon, että YK:n ihmisoikeusasiantuntijat ja YK:n ihmisoikeuskomitea ovat tuoneet esiin huolensa kansalaisjärjestöjen ja toimittajien leimaamisesta ja vainosta Slovakiassa sekä kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksien rajoittamisesta; ottaa huomioon, että komitea kehotti Slovakiaa tarkistamaan ja muuttamaan lainsäädäntöään sen varmistamiseksi, että oikeutta rauhanomaiseen kokoontumiseen suojellaan kaikilta osin ja että kansalaisjärjestöille luodaan asianmukaiset toimintaolosuhteet; ottaa huomioon, että Slovakiaan sovelletaan edelleen tehostettua menettelyä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioiden täytäntöönpanossa, koska salaisia valvontatoimia koskevia takeita ei ole[11];

R. ottaa huomioon, että Slovakian parlamentti muutti 11. joulukuuta 2025 rikoslakia kriminalisoidakseen vaalikampanjan häiritsemisen, ”joka liittyy vieraaseen valtaan tai ulkomaiseen agenttiin”; ottaa huomioon, että 27. maaliskuuta 2026 esitettiin ehdotus äänioikeuden käytön edellytyksiä koskevan lainsäädännön muuttamisesta siten, että ulkomailla tapahtuvat postiäänestykset korvataan läsnäoloa edellyttävillä äänestyksillä diplomaatti- ja konsuliedustustoissa;

S. ottaa huomioon, että perustuslakiin 26. syyskuuta 2025 hyväksytyillä muutoksilla otettiin käyttöön adoptioon, opetustoimintaan ja sukupuolen perustuslailliseen määritelmään liittyviä säännöksiä; ottaa huomioon, että Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutettu ja Venetsian komissio ovat ilmaisseet huolensa näistä muutoksista;

T. ottaa huomioon, että Slovakiassa on systeemisiä puutteita perheväkivaltatapauksiin liittyvän tutkinnan ja syytteeseenpanon

---

10 Civil Liberties Union for Europe (Liberties), Liberties Rule of Law Report 2025: Slovakia; Euroopan komissio, oikeusvaltiokertomus 2025 – Slovakiaa koskeva maakohtainen luku; Slovakian tasavallan oikeusasiamiehen antamat tiedot, 2025.

11 Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen 26. lokakuuta 2023 antama tuomio asiassa Plechlo v. Slovakia (18593/19) ja 20. heinäkuuta 2021 antama tuomio asiassa Zoltan Varga v. Slovakia (58361/12).

tehokkuudessa, kuten Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännössä on korostettu[12];

U. ottaa huomioon, että asia C-799/23, komissio v. Slovakia, on edelleen vireillä Euroopan unionin tuomioistuimessa; ottaa huomioon, että Slovakiaan sovelletaan edelleen tehostettua menettelyä romanilasten syrjivää sijoittamista kehitysvammaisille lapsille tarkoitettuihin alakoulun erityisluokkiin koskevan Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomion täytäntöönpanossa[13]; ottaa huomioon, että Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutettu kehotti 25. helmikuuta 2025 toteuttamaan kiireellisiä toimenpiteitä marginalisoitujen romaniyhteisöjen epäasianmukaisiin elinoloihin puuttumiseksi; ottaa huomioon, että ihmisoikeusvaltuutettu antoi suosituksia osallistavan ja laadukkaan koulutuksen takaamisesta romanilapsille ja heidän erilaisen kohtelunsa lopettamisesta sekä romanivastaisuuden ja syrjinnän torjumisesta erityisesti poliisin toiminnassa; ottaa huomioon, että Slovakiaan sovelletaan edelleen tehostettua menettelyä poliisin romaneihin kohdistamasta kohtelusta annettujen Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioiden täytäntöönpanossa[14];

V. ottaa huomioon, että Civil Liberties Union for Europe -kansalaisjärjestön vuoden 2025 oikeusvaltiokertomuksessa[15] tuodaan esiin Slovakiassa jatkuvia huolenaiheita, jotka liittyvät oikeuslaitoksen riippumattomuuteen, korruptiontorjuntakehykseen, tiedotusvälineiden vapauteen, nopeutettujen lainsäädäntömenettelyjen käyttöön, kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksiin ja perusoikeuksiin, erityisesti vähemmistöjen ja haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien osalta;

W. ottaa huomioon, että Slovakian parlamentti muutti 11. joulukuuta 2025 rikoslakia kriminalisoidakseen toisen maailmansodan jälkimainingeissa annettujen asetusten kyseenalaistamisen; ottaa huomioon, että tällä äskettäin hyväksytyllä lainsäädännöllä saattaa olla lamaannuttava vaikutus sananvapauteen ja akateemiseen vapauteen, jotka on suojattu Euroopan unionin perusoikeuskirjassa; ottaa huomioon, että maan jatkuva takavarikointi edellä mainittujen asetusten perusteella, joita on sovellettu erityisesti Unkarin kansalliseen vähemmistöön kuuluviin kansalaisiin, on itse asiassa maananastusohjelma, jolla on viety arvokasta maata sadoilta omistajilta ja joka herättää huolta oikeusvarmuudesta ja oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamisesta; ottaa huomioon, että

---

12 Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen 22. tammikuuta 2026 antama tuomio asiassa J.S. v. Slovakia (35767/23).

13 Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen 27. helmikuuta 2025 antama tuomio asiassa Salay v. Slovakia (29359/22).

14 Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen 1. syyskuuta 2020 antama tuomio asiassa R. R. ja R. D. v. Slovakia, 8. syyskuuta 2022 antama tuomio asiassa P. H. v. Slovakia (37574/19) ja 24. lokakuuta 2024 antama tuomio asiassa B. B. v. Slovakia (48587/21).

15 https://www.liberties.eu/f/vdxw3e.

kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevaa puiteyleissopimusta käsittelevä neuvoa-antava komitea kehotti 2. helmikuuta 2022 Slovakian viranomaisia aloittamaan vuoropuhelun asianomaisten kansallisten vähemmistöjen edustajien kanssa omaisuuden menetetyksi tuomitsemisesta vuonna 1945 annetun asetuksen mahdollisista kielteisistä vaikutuksista nykyisiin etnisten ryhmien välisiin suhteisiin;

1. on syvästi huolissaan demokratian, oikeusvaltion ja perusoikeuksien heikkenemisestä Slovakiassa; korostaa, että EU:n varojen saamisen olennaisena ennakkoedellytyksenä on oltava, että jäsenvaltiot noudattavat todennettavasti sekä oikeusvaltioperiaatetta että perusoikeuskirjaa; korostaa, että kaikkien EU:n talousarviosta rahoitettavien ohjelmien ja investointien on palveltava yleistä etua; korostaa, että oikeusvaltioperiaatteeseen ja erityisesti oikeuslaitoksen riippumattomuuteen sekä tarkastus- ja valvontajärjestelmiin liittyvät systeemiset puutteet vaarantavat EU:n taloudellisten etujen suojaamisen;

2. kehottaa komissiota arvioimaan, voiko olla olemassa selvä vaara, että Slovakia loukkaa vakavasti SEU 2 artiklassa tarkoitettuja arvoja; kehottaa lisäksi komissiota hyödyntämään kaikkia käytettävissä olevia välineitä kaikilta osin demokratiaan, oikeusvaltioon ja perusoikeuksiin liittyvien huolenaiheiden ratkaisemiseksi alkaen ennaltaehkäisevistä ja yhteistyöhön perustuvista välineistä sen vuotuisen oikeusvaltiokertomuksen puitteissa, jotta voidaan varmistaa SEU 2 artiklassa vahvistettujen arvojen noudattaminen; korostaa kuitenkin, että jos huolenaiheita on edelleen ja ne on asianmukaisesti perusteltu, komission ei pitäisi epäröidä hyödyntää kaikkia käytettävissään olevia täytäntöönpanotoimenpiteitä EU:n talousarvion suojaamiseksi ja SEU 2 artiklassa vahvistettujen arvojen vaalimiseksi, mukaan lukien rikkomusmenettelyt ja erityisesti nopeutetut rikkomusmenettelyt, välitoimia koskevat hakemukset unionin tuomioistuimessa ja unionin tuomioistuimen tuomioiden täytäntöönpanon laiminlyöntiä koskevat kanteet sekä tehostetut tarkastukset, maksujen keskeyttäminen, rahoitusoikaisujen järjestelmällinen soveltaminen ja takaisinperintämenettelyt;

3. pitää valitettavana, että Slovakia on hyväksynyt rikoslakiinsa ja rikosprosessilakiinsa useita muutoksia, mukaan lukien korruptiosta ja talousrikoksista määrättävien seuraamusten lieventäminen, vanhentumisaikojen lyhentäminen ja erikoistuneiden korruptiontorjuntayksiköiden, kansallisen rikosviraston ja erityissyyttäjänviraston sulkeminen, mikä on viivästyttänyt tutkimuksia, jotka on siirretty muihin elimiin, ja vähentänyt merkittävästi korruptiotapausten määrää ja heikentänyt syytteeseenpanoa rikoksista, joihin liittyy EU:n varoja; on huolissaan Slovakian yleiselle syyttäjälle Slovakian rikosprosessilain 363 §:n nojalla annetusta laajasta harkintavallasta, joka voi mahdollistaa rikosoikeudellisten menettelyjen keskeyttämisen tai lykkäämisen muodollisin perustein ilman riittäviä suojatoimia, mikä vaarantaa

tapausten, erityisesti korruptioon liittyvien rikosten, tehokkaan tutkinnan ja syytteeseenpanon; on huolissaan tiedoista, joiden mukaan entisiin korruptiontorjuntatutkijoihin on kohdistettu häirintää ja heitä on otettu tutkinnan kohteeksi, ja katsoo, että nämä toimet heikentävät korruption torjuntaa, uhkaavat vaarantaa EU:n taloudellisten etujen suojelun ja voivat vaikuttaa lamaannuttavasti riippumattomiin tutkimuksiin; on huolissaan myös elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanossa havaituista eturistiriidoista;

4. on syvästi huolissaan Slovakian perustuslain muutoksista, erityisesti niistä, joilla rajoitetaan perusoikeuksia, oikeusvaltioperiaatetta ja unionin oikeuden ensisijaisuutta; panee huolestuneena merkille, että kansalaisjärjestöt ovat varoittaneet, että nämä muutokset saattavat loukata perusoikeuksia; korostaa, että perustuslain säännökset on muotoiltava riittävän täsmällisesti, jotta estetään niiden mielivaltainen tulkinta, ja niissä on noudatettava kaikilta osin unionin oikeuden, myös perusoikeuskirjan, mukaisia velvoitteita sekä kansainvälisiä ihmisoikeusnormeja; muistuttaa, että unionin oikeuden ensisijaisuutta ja kansainvälisten velvoitteiden sitovuutta on kunnioitettava kaikilta osin ja että millään perustuslain säännöksellä ei voida oikeuttaa Euroopan unionin tuomioistuimen tai Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioiden noudattamatta jättämistä; kehottaa Slovakian viranomaisia varmistamaan, että maan perustuslaki on täysin unionin oikeuden ja kansainvälisen ihmisoikeuksia koskevan oikeuden mukainen, ja ottamaan huomioon Venetsian komission ja kansainvälisten ihmisoikeuselinten suositukset, jotka koskevat erityisesti unionin oikeuden ensisijaisuutta, oikeutta yksityis- ja perhe-elämään, sukupuoleen ja seksuaaliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän kieltoa sekä oikeutta koulutukseen;

5. kehottaa komissiota arvioimaan, ovatko viimeaikaiset lainsäädännön muutokset unionin oikeuden mukaisia, ja soveltamaan yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen säännöksiä tapauksissa, joissa sen mukaisia horisontaalisia mahdollistavia edellytyksiä ei ole noudatettu;

6. korostaa, että oikeusvaltioperiaatetta koskevasta ehdollisuudesta annettu asetus ei rajoitu viimeisenä keinona toteutettaviin toimenpiteisiin vaan mahdollistaa myös varhaiset toimet ja varojen myöntämisen osittaisen keskeytyksen, jos havaitaan oikeusvaltioperiaatteen rikkomisia, jotka aiheuttavat vakavan riskin unionin talousarvion moitteettomalle varainhoidolle; toistaa komissiolle vuoden 2024 talousarviota koskevan vastuuvapauden yhteydessä esittämänsä kehotuksen käynnistää oikeusvaltioperiaatetta koskevasta ehdollisuudesta annetun asetuksen 6 artiklan 1 kohdassa säädetyn menettelyn ensimmäinen vaihe;

7. ilmaisee syvän huolensa pyrkimyksestä lakkauttaa väärinkäytösten paljastajien suojeluvirasto, mikä olisi johtanut väärinkäytösten paljastajien suojelun tason huomattavaan laskuun, mukaan lukien lisääntynyt altistuminen kostotoimille ja oikeudellisten takeiden saatavuuden heikkeneminen; torjuu säännökset, joilla otetaan käyttöön ”tarkastelumekanismi”, jonka avulla viranomaiset tai työnantajat voivat peruuttaa väärinkäytösten paljastajien suojelun ilman oikeudellista valvontaa, mikä vaarantaa perusoikeuskirjassa vahvistetun perusoikeuden tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin; korostaa, että väärinkäytösten paljastajien suojelun rajoittaminen on ristiriidassa väärinkäytösten paljastajia koskevan EU:n direktiivin kanssa ja heikentää oikeusvaltioperiaatetta; suhtautuu myönteisesti Slovakian parlamentin 17. maaliskuuta 2026 tekemään päätökseen kumota kiistanalainen laki ja säilyttää väärinkäytösten paljastajien suojeluvirasto; kehottaa komissiota seuraamaan tiiviisti väärinkäytösten paljastajien suojeluviraston lakkauttamista Slovakiassa koskevan lain kumoamisen täytäntöönpanoa, jotta voidaan varmistaa, että kumoamisella palautetaan suojelun aiempi taso kaikilta osin ja se on unionin oikeuden mukainen, ja arvioimaan kumoamisen laajuutta ja tehokkuutta ennen mahdollisten lisätoimien harkitsemista; kehottaa Slovakian viranomaisia varmistamaan väärinkäytösten paljastajien suojelua koskevan unionin oikeuden ja normien noudattamisen;

8. kehottaa komissiota tehostamaan kohdennettua valvontaa ja Slovakiassa paikalla tehtäviä tarkastuksia muun muassa vahvistetulla ja järjestelmällisellä yhteistyöllä OLAFin ja EPPOn kanssa, jotta voidaan kompensoida kansallisten täytäntöönpanovalmiuksien heikkenemistä ja varmistaa meneillään olevien tutkimusten tehokkaat jatkotoimet; korostaa, että tällaista valvontaa on sovellettava järjestelmällisesti kaikkiin asiaankuuluviin EU:n rahoitusvirtoihin, myös sekä monivuotisen rahoituskehyksen että elpymis- ja palautumistukivälineen varoihin;

9. vahvistaa olevansa valmis työskentelemään vilpittömän yhteistyön hengessä Slovakian viranomaisten sekä kansalaisyhteiskunnan ja riippumattomien instituutioiden kanssa havaittujen puutteiden korjaamiseksi; korostaa, että sen valvonnan ja virkamatkojen tavoitteena on tukea demokraattisten instituutioiden vahvistamista, oikeusvaltioperiaatetta ja EU:n varojen asianmukaista käyttöä; kehottaa Slovakian viranomaisia tekemään rakentavaa ja ennakoivaa yhteistyötä EU:n toimielinten kanssa tässä prosessissa;

10. kehottaa Slovakian viranomaisia panemaan kaikilta osin täytäntöön oikeuslaitosta ja korruption torjuntaa koskevat komission, GRECOn ja Venetsian komission suositukset, erityisesti ne, jotka koskevat lainsäädännön väärinkäyttöä koskevan rikoksen kumoamista ja tuomarineuvoston riippumattomuuden ja puolueettomuuden varmistamista lainsäädännössä ja käytännössä, korruption torjuntaan erikoistuneiden elinten toimintaa, aineellista rikosoikeutta ja rikosprosessioikeutta sekä syyttäjien riippumattomuutta;

11. tuomitsee jyrkästi erityissyyttäjänviraston sulkemisen, sillä se vaikuttaa selvästi korruption tutkintaan ja siihen liittyvään syytteeseenpanoon, jota ei voida kompensoida EPPOn toiminnalla, erityisesti kun otetaan huomioon saadut tiedot petollisen toiminnan ”hajauttamisesta” siten, että tapauksen oletettu arvo jää alle EPPOn osallistumiselle vahvistetun kynnysarvon; korostaa, että viimeaikaisia muutoksia on arvioitava kiireellisesti uudelleen; kehottaa Slovakian viranomaisia varmistamaan kokonaisvaltaisen, oikea-aikaisen ja ennakoivan yhteistyön EPPOn ja OLAFin kanssa;

12. toteaa jälleen olevansa huolissaan Slovakian maatalouden alan maksajaviraston toiminnasta ja yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksen hallinnoinnista, mukaan lukien Slovakian tasavallan ylimmän tarkastusviraston vahvistamat rakenteelliset puutteet, riittämättömät valvontamekanismit ja korjaavat toimet sekä maksujen lisääminen, jota valvotaan heikosti; katsoo, että nämä puutteet ilmentävät sitä, että Slovakian maatalousmenoja koskevassa hallinto- ja valvontajärjestelmässä on vakavia ja systeemisiä puutteita;

13. on huolissaan väitteistä, jotka koskevat väärinkäytöksiä ja sääntöjenvastaisuuksia EU:n rahoittamien maaseudun kehittämis- ja matkailuhankkeiden toteutuksessa Slovakiassa, mukaan lukien tapaukset, jotka liittyvät EU:n rahoittamiin majoitusliikehankkeisiin ja joihin liittyy väitteiden mukaan maatalous- ja maaseudun kehittämisvarojen väärinkäyttöä sellaisten ylellisten yksityisten kiinteistöjen rakentamiseen tai kunnostamiseen, joilla on vain vähän tai ei lainkaan selvää EU:n tason lisäarvoa; korostaa, että jos tällaiset käytännöt osoitetaan toteen, ne rikkoisivat vakavasti moitteettoman varainhoidon, avoimuuden ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteita ja heikentäisivät kansalaisten luottamusta unionin talousarvioon;

14. palauttaa mieliin, että jäsenvaltioilla on velvollisuus varmistaa EU:n varojen tehokas, avoin ja vastuullinen hallinnointi; kehottaa Slovakian viranomaisia toteuttamaan välittömiä ja tehokkaita korjaavia toimenpiteitä, jotta kansalaisille voidaan tuottaa konkreettista hyötyä, mukaan lukien sisäisen valvonnan järjestelmien vahvistaminen, eturistiriitojen asianmukaisen havaitsemisen ja hallinnan varmistaminen sekä sääntöjenvastaisten maksujen takaisinperinnän parantaminen täydessä yhteistyössä komission kanssa;

15. on syvästi huolissaan tiedotusvälineiden vapauden ja moniarvoisuuden heikkenemisestä Slovakiassa, mukaan lukien poliittinen vaikuttaminen julkisen palvelun mediaan, toimittajiin kohdistuva painostus vihamielisen ilmapiirin, mustamaalauskampanjoiden ja disinformaation kautta, häirintätarkoituksessa nostettujen ilmeisen perusteettomien ja aiheettomien kanteiden (SLAPP-kanteet) käyttö, johon myös korkea-arvoiset poliittiset henkilöt syyllistyvät, sekä riski tiedotusvälineiden omistuksen keskittymisestä poliittisesti samanmielisille tahoille ja

keskeisten kulttuurilaitosten johtajien erottaminen, jotka saattavat lamaannuttaa lehdistönvapauden ja julkisen keskustelun; korostaa, että heikentynyt mediaympäristö vähentää merkittävästi demokraattista valvontaa ja helpottaa korruptiota EU:n varojen käytössä; kehottaa Slovakian viranomaisia panemaan kaikilta osin täytäntöön tiedotusvälineitä koskevat komission suositukset, erityisesti julkisen palvelun mediaa koskevan oikeudellisen kehyksen osalta, eurooppalaisen medianvapaussäädöksen mukaisesti ja varmistamaan toimituksellisen riippumattomuuden ja toimittajien suojelun; kehottaa Slovakiaa noudattamaan eurooppalaista medianvapaussäädöstä kaikilta osin ja vaikuttavasti ja kehottaa komissiota seuraamaan tiiviisti ja ennakoivasti sen täytäntöönpanoa; muistuttaa, että Slovakian viranomaisten on kunnioitettava sananvapautta ja taiteen vapautta kulttuurilaitosten toiminnassa ja rahoituksessa ja pidättäydyttävä julkista keskustelua rajoittavien oikeustoimien väärinkäytöstä; kunnioittaa murhatun Ján Kuciakin muistoa ja antaa tunnustusta hänen tärkeästä työstään tutkivana journalistina; kehottaa Slovakian viranomaisia varmistamaan, että oikeus toteutuu tässä tapauksessa;

16. pitää valitettavana, että merkittävien uudistusten kohdalla käytetään nopeutettuja lainsäädäntömenettelyjä toistuvasti ja perusteettomasti; korostaa, että tällaisista menettelyistä ei saa tulla tavanomaista käytäntöä ja että niitä olisi voitava käyttää ainoastaan asianmukaisesti perustelluissa tilanteissa, koska ne heikentävät julkista valvontaa, avoimuutta ja osallistavaa lainsäädäntöprosessia sekä rajoittavat merkityksellistä kuulemista ja parlamentaarista keskustelua; kehottaa Slovakian viranomaisia panemaan kaikilta osin täytäntöön komission ja GRECOn suositukset keskinäisestä valvonnasta, erityisesti vaikuttavan julkisen kuulemisen ja sidosryhmien lainsäädäntöprosessiin osallistumisen osalta, myös puuttumalla nopeutetun menettelyn toistuvaan käyttöön; toistaa huolensa toimittajien ja kansalaisjärjestöjen mahdollisuudesta tutustua tietoihin, myös ylimmän tarkastusviraston ja hallituksen kanslian valvontaosaston raportteihin;

17. tuomitsee jyrkästi kansalaisjärjestöihin, valvontajärjestöihin ja oikeusalan ammattilaisiin kohdistuvan kasvavan painostuksen, mukaan lukien hallinnolliset rasitteet ja pyrkimykset heikentää niiden työn legitimiteettiä; katsoo, että tällaiset toimet heikentävät vastuuvelvollisuutta ja perusoikeuksien suojelun tehokkuutta; kehottaa Slovakian viranomaisia lopettamaan kansalaisjärjestöjen leimaamisen ja vainon ja varmistamaan, että kansalaisyhteiskuntaan vaikuttavassa lainsäädännössä, myös rahoitusta ja raportointia koskevassa lainsäädännössä, noudatetaan kaikilta osin unionin oikeutta ja kansainvälistä ihmisoikeuksia koskevaa oikeutta, erityisesti kun on kyse oikeudesta yksityiselämään, sananvapaudesta, kokoontumisvapaudesta ja yhdistymisvapaudesta;

18. kehottaa Slovakian viranomaisia varmistamaan, että vaalilainsäädännössä, myös postiäänestystä koskevassa

lainsäädännössä, ja tällaisen lainsäädännön rikkomiseen liittyvissä rikosoikeudellisissa seuraamuksissa noudatetaan kaikilta osin unionin oikeutta ja kansainvälistä ihmisoikeuksia koskevaa oikeutta, erityisesti äänioikeuden ja vaalikelpoisuuden, sananvapauden ja yhdistymisvapauden osalta; palauttaa mieliin, että postiäänestystä koskevien rajoitusten olisi oltava asianmukaisesti perusteltuja ja oikeasuhteisia, erityisesti jos tällaisen äänestystavan luotettavuudessa ei ole osoitettu olevan systeemisiä puutteita, ja korostaa tarvetta varmistaa ulkomailla asuvien Slovakian kansalaisten yhtäläiset mahdollisuudet äänestää vaaleissa;

19. kehottaa Slovakian viranomaisia varmistamaan naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan tehokkaan ehkäisemisen ja torjunnan lainsäädännössä ja käytännössä unionin oikeuden ja kansainvälisen ihmisoikeuksia koskevan oikeuden mukaisesti; palauttaa mieliin, että on tärkeää ratifioida viipymättä Euroopan neuvoston yleissopimus naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta ja saattaa raiskauksen oikeudellinen määritelmä kansainvälisten ihmisoikeusnormien mukaiseksi;

20. kehottaa Slovakian viranomaisia varmistamaan, että ne noudattavat kaikilta osin velvoitteitaan taata seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien, myös turvallisen ja laillisen abortin, tosiasiallinen, oikea-aikainen ja syrjimätön saatavuus, kun otetaan huomioon useiden lainsäädäntöaloitteiden aiheuttama taantuminen Slovakiassa erityisesti vuodesta 2023 lähtien; palauttaa mieliin, että nämä velvoitteet johtuvat kansainvälisistä ihmisoikeusnormeista ja ovat olennainen osa perusoikeuksien suojelua, mukaan lukien oikeus yksityis- ja perhe-elämään, terveyteen ja syrjimättömyyteen;

21. kehottaa Slovakian viranomaisia varmistamaan hlbtiq+-henkilöiden oikeuksien tosiasiallisen suojelun lainsäädännössä ja käytännössä unionin oikeuden ja kansainvälisen ihmisoikeuksia koskevan oikeuden mukaisesti;

22. kehottaa Slovakian viranomaisia varmistamaan romanien oikeuksien tosiasiallisen suojelun lainsäädännössä ja käytännössä unionin oikeuden ja kansainvälisen ihmisoikeuksia koskevan oikeuden mukaisesti ja erityisesti lopettamaan heidän erilaisen kohtelunsa koulutuksessa, terveydenhuollon saatavuudessa ja poliisin toiminnassa; ilmaisee jälleen huolensa romaniyhteisöille tarkoitettujen EU:n varojen käytöstä Slovakiassa;

23. on erityisen huolissaan vähemmistöjen oikeuksista Slovakiassa, kun otetaan huomioon poliittinen keskustelu, lainsäädäntöaloitteet ja hallinnolliset käytännöt, jotka saattavat johtaa syrjintään, leimautumiseen tai syrjäytymiseen, sekä omaisuuden takautuvasta menetetyksi tuomitsemisesta eri etnistä alkuperää olevien EU:n kansalaisten kollektiivisen syyllisyyden perusteella; katsoo, että historiallisiin epäkohtiin olisi puututtava pikemminkin vuoropuhelun kuin kriminalisoinnin avulla; korostaa, että vähemmistöjen

oikeuksien suojelu on oikeusvaltioperiaatteen ja demokraattisen hallinnon keskeinen osatekijä; kehottaa Slovakian viranomaisia varmistamaan vähemmistöihin kuuluvien ihmisten oikeuksien tosiasiallisen suojelun lainsäädännössä ja käytännössä unionin oikeuden ja kansainvälisen ihmisoikeuksia koskevan oikeuden mukaisesti, erityisesti sananvapauden ja omistusoikeuden osalta;

24. on erittäin huolissaan Slovakian maarahaston ja metsähallituksen harjoittamista hallinnollisista ja oikeudellisista käytännöistä, joiden tuloksena maata ja metsiä takavarikoidaan korvauksetta sodan jälkeen annettujen asetusten perusteella; kehottaa Slovakian viranomaisia kumoamaan rikoslain muutoksen, keskeyttämään kaikki oikeudelliset menettelyt ja lopettamaan meneillään olevat maa-alueiden takavarikoinnit;

25. kehottaa Slovakian viranomaisia tutkimaan järjestelmällisiä puutteita, joita esiintyy edelleen poliisin harjoittamaa kaltoinkohtelua koskevien valitusten käsittelyssä, mukaan lukien kaltoinkohtelua koskevien uskottavien väitteiden puolueettoman ja tehokkaan tutkinnan puute; kehottaa vahvistamaan suojatoimia lainvalvontaviranomaisten harjoittamaa kaltoinkohtelua vastaan, mukaan lukien takeet institutionaalisesta riippumattomuudesta, tehokkaat valvontamekanismit ja riittävät menettelytakeet, joilla varmistetaan vastuuvelvollisuus ja kansalaisten luottamus lainvalvontaelimiin;

26. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Euroopan neuvostolle, Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestölle ja Yhdistyneille kansakunnille.